

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Luku 4. Taloustilanne ja julkisen talouden kehitys

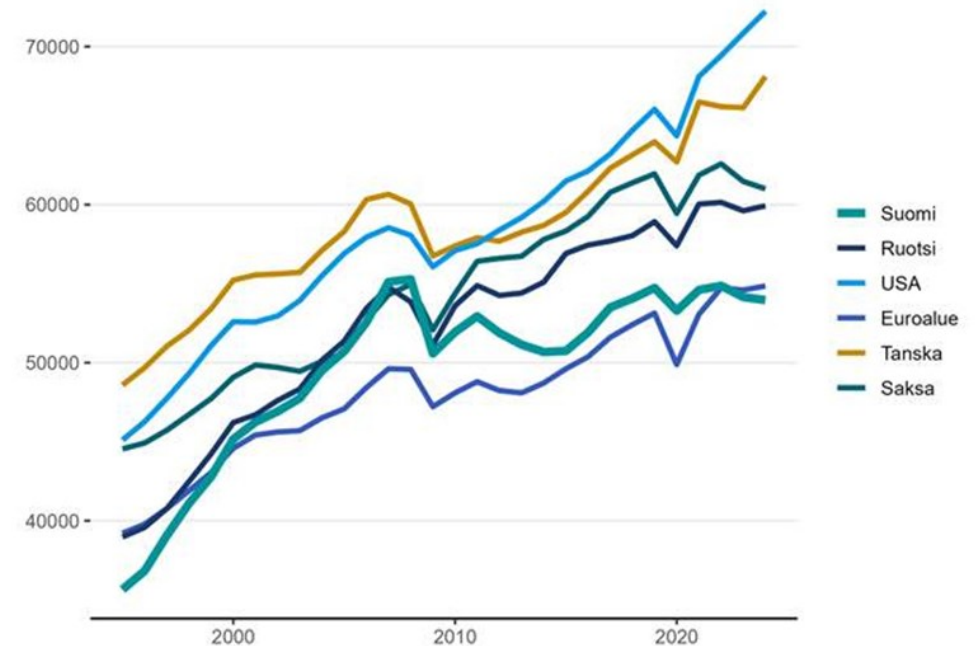
JENNI PÄÄKKÖNEN

29.1.2026

Suomen talouden ongelma on heikko talouskasvu

- Finanssikriisin jälkeen Suomi on pudonnut verrokkimaiden kyydistä.
 - Taustalla vaimea työn tuottavuuden kehitys ja supistuva työvoima.
- Jo olemassa olleiden rakenteellisten ongelmien lisäksi Venäjän hyökkäyssodasta seurannut hinta- ja korkoshokki osuivat voimakkaasti Suomeen.

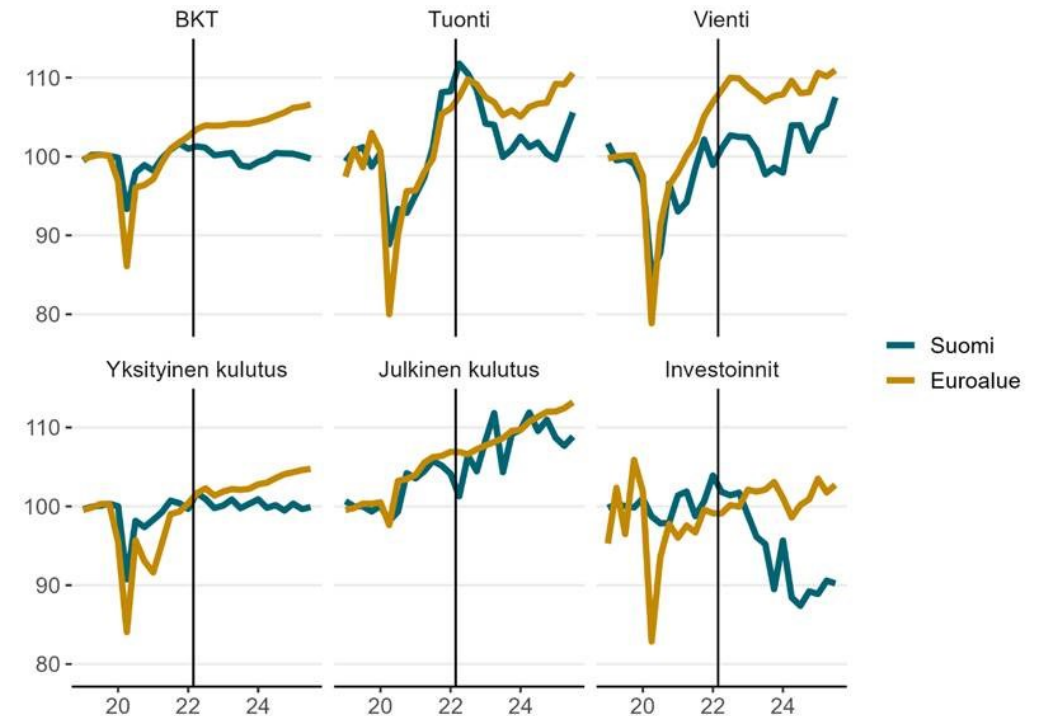
BKT henkeä kohden v. 1995-2024

Kriisi näkyy Suomen taloudessa laajalti

- Ulkomaankauppa on kärsinyt, mutta edelleen sen nettovaikutus on positiivinen.
- Suurimmat negatiiviset vaikutukset ovat tulleet yksityisestä kulutuksesta ja investoinneista.
- Sopeutustoimet ovat vähentäneet julkista kulutusta.

BKT:n ja huoltotase-erien kehitys 2019-Q3/2025, indeksi 2019=100

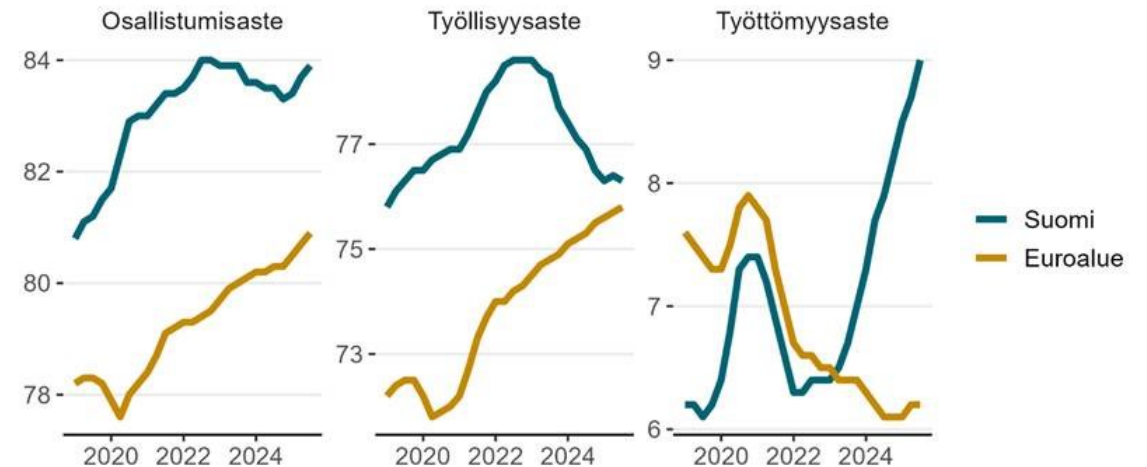

Pystyviiva osoittaa Venäjän hyökkäyssodan alkamisajankohdan.

Kriisi on heijastunut voimakkaasti myös työmarkkinoille

- Selvästi muuta euroaluetta heikompi tuotannon kehitys on viime vuosina näkynyt myös työmarkkinoilla.
- Työllisyysaste on kuitenkin edelleen euroalueen keskimääräistä korkeampi.
- Työttömyysaste on sen sijaan noussut euroaluetta korkeimmaksi.
 - Tähän vaikuttanut myös työvoiman määrän muutos.
 - Työvoiman määrää ja osallistumisastetta ovat nostaneet työllisyystoimet ja viime vuosien voimakas maahanmuutto.

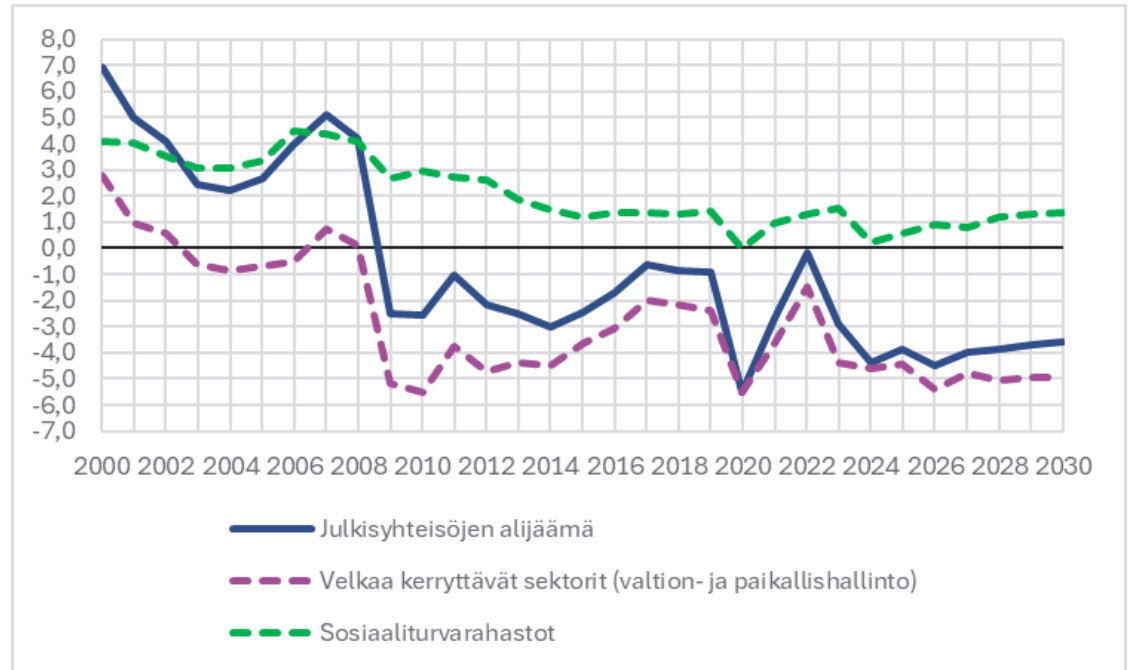
Työmarkkinoiden kehitys 2019-Q3/2025, %

Osallistumisaste=työvoima/työikäinen väestö
Tässä vertailussa väestönä 20-64 -vuotiaat

Julkisen talouden alijäämä on kasvanut liialliseksi

- Julkisyhteisöt olivat ylijäämäisiä viimeksi ennen finanssikriisiä, jonka jälkeen valtion- ja paikallishallinto yhteen laskien ovat pysytelleet alijäämäisinä.
- Sosiaaliturvarahastojen ylijäämät ovat supistuneet sitä mukaa, kun suuret ikäluokat ovat siirtyneet sosiaaliturvan ja hoivan piiriin.
- Venäjän hyökkäyssodan jälkeen puolustusmenot ja korkomenot ovat olleet kasvussa.
- Heikko talouskasvu ei ole tuottanut riittävästi tuloa julkiselle sektorille.

Meno- ja tulorakenne

Julkisyhteisöjen menot

Suhteessa BKT:hen, %	2000	2008	2016	2024	2030
Julkisyhteisöjen menot	47,9	47,9	55,1	57,7	55,7
Sosiaaliturvan menot pl. ikääntymismenot	11,9	10,8	11,8	11,0	**
Ikääntymiseen liittyvät menot	7,6*	8,5	14,0	15,5	**
Terveys	5,7	6,7	7,2	7,7	**
Koulutus	5,9	5,8	6,2	6,3	**
Puolustus	1,4	1,4	1,3	1,5	3,4
Omaisuusmenot	2,7	1,4	1,2	1,6	2,2
Muut menot	12,7	13,2	13,4	14,2	**

*vuonna 2001 menot (tarkempi tilastointi alkaa vasta vuodesta 2001)

** ei tehtävittäistä ennustetta

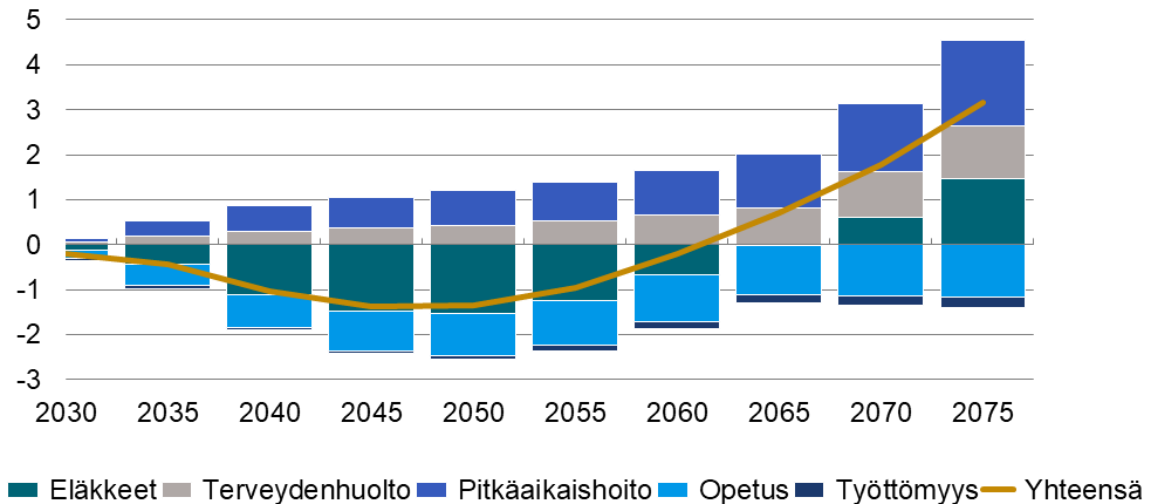
Julkisyhteisöjen tulot

Suhteessa BKT:hen, %	2000	2008	2016	2024	2030
Välittömät verot ¹⁹	20,7	17,1	16,0	16,5	16,1
Tuotannon ja tuonnin verot ²⁰	13,4	12,4	15,2	13,9	13,5
Työeläkemaksut	7,9	8,6	9,7	10,0	9,9
Muut sosiaaliturvamaksut	3,8	3,0	3,2	1,9	2,4
Omaisuuksutulot	3,3	4,6	3,1	3,9	3,7
Myynti- ja maksutulot	4,4	5,0	4,9	5,5	5,2
Muut tulot	1,3	1,3	1,3	1,7	1,2
Julkiset tulot yhteensä	54,8	52,1	53,4	53,3	52,1
josta veroaste	45,9	41,1	44,1	42,2	42,0

Hoiva- ja hoivamenojen osuus kasvaa tulevaisuudessa

- Eläkemenojen nopein kasvuvaihe alkaa olla takana. Eläkemenojen BKT-suhde supistuu 2030- ja 2040-luvulla ennen kuin alkaa kasvaa uudelleen.
- Suuret ikäluokat siirtymässä enenevissä määrin hoidon ja hoivan piiriin, joten näiden menojen osuus kasvaa.
- Ikäluokkien pieneneminen vähentää koulutuspalveluiden kysyntää.

Ikäsidonnaisten menojen muutos
vuodesta 2028, suhteessa BKT:hen, %

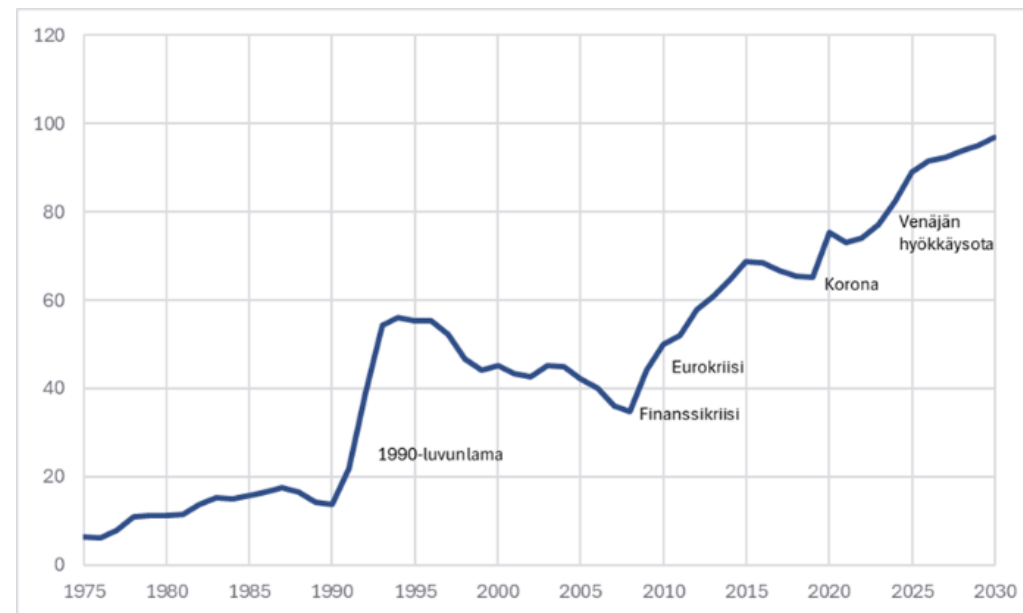

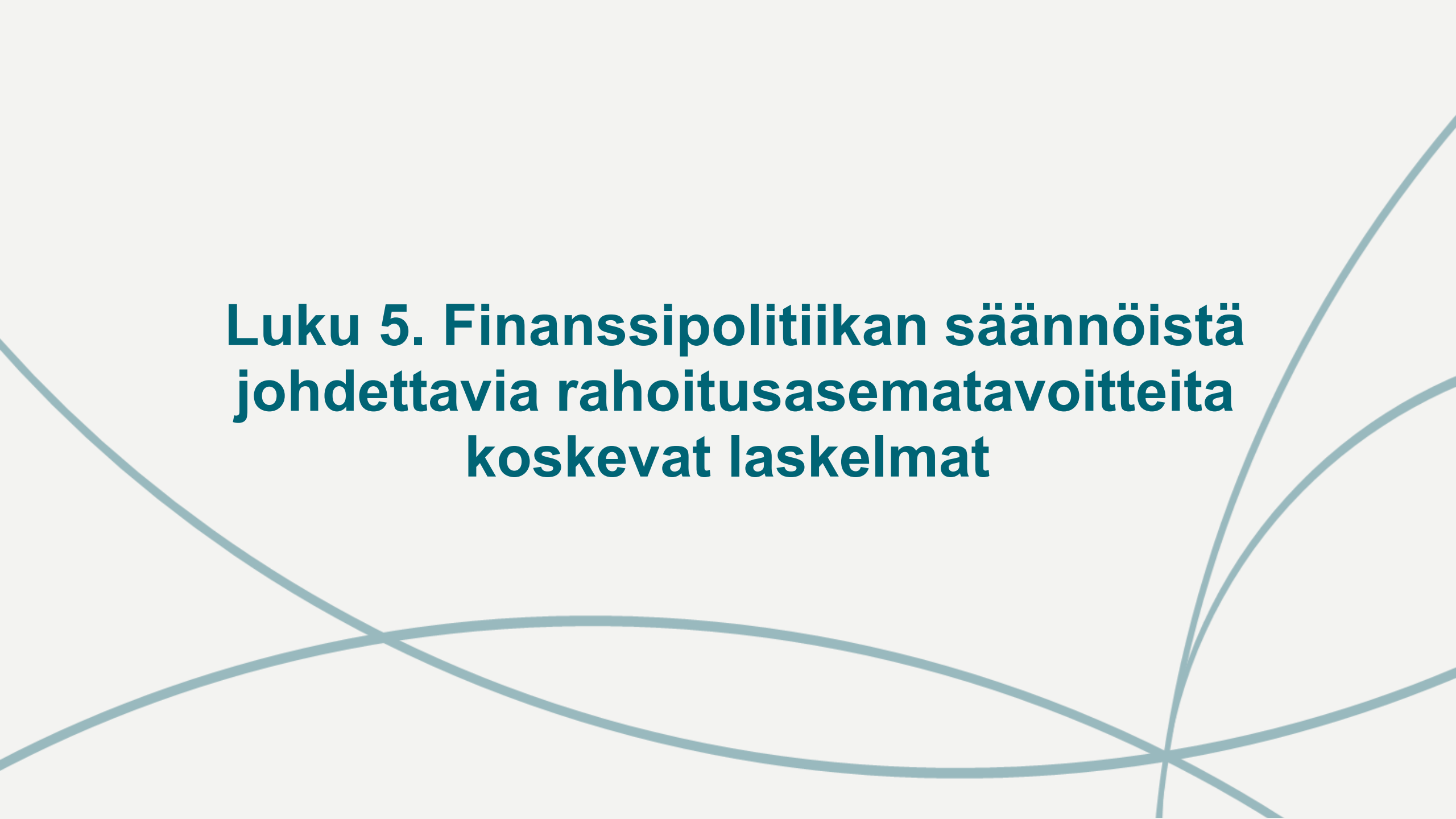
Kuvio on laadittu STM:n kehittämällä SOME-mallilla

Lähde: VM

Velkasuhde nousee nopeasti kriiseissä mutta laskee hitaasti kriisien välisinä aikoina

- Suomen velkasuhde oli verrattain matala aina 1990-luvun lamaan saakka.
- Kriisien myötä velkasuhde on noussut nopeasti. Talouden hyvinä aikoina velkasuhde ei ole laskenut aiemmalle tasolle.
- Finanssikriisin jälkeen velkasuhde on kasvanut lähes yhtäjaksoisesti pois lukien lyhyt ajanjakso ennen korona.

The background features several thin, curved teal lines that sweep across the frame, creating a modern, abstract design. These lines vary in curvature and direction, some entering from the left and exiting towards the right, while others curve more sharply.

Luku 5. Finanssipolitiikan säännöistä johdettavia rahoitusasematavoitteita koskevat laskelmat

Skenaariot 1, 2 ja 3: oletukset

- Kaikissa yhteistä se, että v. 2026 ei tehdä uusia toimia. Puolustuspoikkeuslausekkeen huomioimisen jälkeen vuodelle 2026 syntyy poikkeamaa noin 0,2 % suhteessa BKT:hen.
- **Skenaariossa 1 ja 2** oletetaan, että vuonna 2027 noudatetaan korjaavaa nettomenopolkua siten, että puolustuspoikkeuslausekkeen huomioimisen jälkeen ei synny poikkeamaa, minkä lisäksi vuonna 2026 syntynyt poikkeama korjataan. Sopeutus vuonna 2027 on suuruudeltaan 0,4 % suhteessa BKT:hen.
- **Skenaariossa 3** oletetaan, että myöskään vuonna 2027 ei tehdä mitään.
- **Skenaarioissa 1 ja 3** v. 2028 tehdään niin suuri sopeutus (1,1%), että alijäämä laskee alle 3% suhteessa BKT:hen. **Skenaariossa 2** tehdään puolustuspoikkeuslausekkeen huomioimisen jälkeen jäävän poikkeaman (0,6%) korjaava sopeutus.

Skenaariolaskelmat

Sopeutus, % suhteessa BKT:hen	Skenaario 1		Skenaario 2		Skenaario 3	
	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta
2026	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
2027	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %
2028	1,1 %	1,1 %	0,6 %	0,6 %	1,1 %	1,1 %
2029	0,6 %	0,6 %	0,9 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %
2030	0,5 %	0,3 %	0,9 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %
2031	0,2 %	0,2 %	0,9 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %
2032		0,2 %		0,7 %		0,7 %
2033		0,2 %		0,0 %		0,0 %
2034		0,2 %		0,0 %		0,0 %

Sopeutus, Mrd. €	Skenaario 1		Skenaario 2		Skenaario 3	
	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta
2026	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2027	1,4	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0
2028	3,6	3,6	1,9	1,9	3,3	3,3
2029	1,9	1,9	2,9	2,1	2,9	2,1
2030	1,8	1,0	3,0	2,2	3,0	2,2
2031	0,7	0,7	3,1	2,3	3,1	2,3
2032		0,7		2,4		2,4
2033		0,7		0,0		0,0
2034		0,8		0,0		0,0
Oletettu sopeutus 2026–2027	1,4	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0
Sopeutus vaalikaudella	8,0	7,2	10,8	8,5	12,2	9,9
Sopeutus 2027–2031	9,3	8,5	12,2	9,9	12,2	9,9

Laskelmista johdettavat rahoitusasematavoitteet

- Vaalikauden lopun rahoitusasematavoitteen tulisi olla -1,5 —-2,0% BKT:sta skenaariosta riippuen, jos valitaan 4 vuoden sopeutusjakso ja -2,0 —-2,2% BKT:sta, jos valitaan 7 vuoden sopeutusjakso.
- Ylivaalikautinen rahoitusasematavoite on -2,7 —-2,9%, jos valitaan 4 vuoden sopeutusjakso ja noin -3,0%, jos valitaan 7 vuoden sopeutusjakso.
- Vaalikaudella 2027-2031 sopeutuksen mittaluokka on n. 8-12 mrd euroa 4 vuoden sopeutusjaksolla ja n. 7-10 mrd euroa 7 vuoden sopeutusjaksolla skenaariosta riippuen. Vaalikaudella päätetty sopeutus ajoittuu vuosiin 2028-2032.

	Skenaario 1		Skenaario 2		Skenaario 3	
	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta	4 vuotta	7 vuotta
Muita muuttujia, % suhteessa BKT:hen						
Velkaa kerryttävä jäämä keskimäärin vuosina 2027–2033	-2,9	-3,0	-2,7	-2,9	-2,7	-3,0
Velkaa kerryttävä jäämä vuonna 2031	-2,0	-2,2	-1,5	-2,0	-1,5	-2,0
Julkisyhteisöjen jäämä vuonna 2031	-0,8	-1,0	-0,3	-0,9	-0,3	-0,9

Skenaarioiden keskeiset tulokset kuvioina

